

sområder med angivelse af, hvilke typer af forurening, områderne anses for følsomme overfor, eksempelvis nitrat, og om fastlæggelse af en prioritering af indsatsområderne. Endvidere indeholder lovforslaget muligheder for, imod erstatning, enten ved frivillig aftale eller ved påbud, at gennemføre rådighedsindskrænkninger, herunder dyrkningsrestriktioner i de områder, hvor der udarbejdes indsatsplaner.

Der henvises i det hele til bemærkningerne til disse lovforslag.

1.2 EU's nitratdirektiv

Der er en nøje sammenhæng imellem den samlede lovpakke til udmøntning af VMP II-aftalen og EU's nitratdirektiv (Rådets dir. 91/676/EØF). Lovforslaget udgør således et led i Danmarks implementering af direktivet. Nitratdirektivet har til formål at nedbringe og forebygge forurening af vand med nitrater, der stammer fra landbruget. Til sikring heraf er medlemslandene forpligtet til at etablere handlingsprogrammer, der indeholder bindende foranstaltninger. En del af foranstaltningerne fremgår direkte af direktivets bilag. Det gælder bl.a. foranstaltninger til begrænsning af de mængder kvælstof, der må tilføres jorden i form af husdyrgødning (de såkaldte harmonikrav). Direktivet forpligter endvidere landene til at fastsætte nødvendige, supplerende foranstaltninger, hvis det viser sig, at de i bilaget nævnte foranstaltninger ikke er tilstrækkelige til at nå direktivets målsætninger.

Danmark har gennemført direktivet ved de foranstaltninger til bekæmpelse af nitratforurening, der var indeholdt i Vandmiljøplanen af 1987 med senere opfølgninger.

Ved brev af 14. november 1997 modtog regeringen en såkaldt åbningsskrivelse fra Europa-Kommissionen, hvor det gøres gældende, at Danmark efter Kommissionens opfattelse ikke overholder nitratdirektivet. Denne problemstilling blev herefter indarbejdet direkte i den finanslovsaftale imellem regeringen og SF, V, K og CD, der er det aftalemæssige grundlag for VMP II-aftalen¹⁾. I aftalen hedder det bl.a.: »De nye foranstaltninger skal sikre, at Danmark fuldt ud kan leve op til EU's nitratdirektiv«. I VMP II-aftalen (pkt. 2) hedder det endvidere: »Parterne er enige om, at de i bilaget beskrevne foranstaltninger indarbejdes i den danske redegørelse for, hvorledes nitratdirektivet forudsættes opfyldt i Danmark«.

I åbningsskrivelsen anfører Kommissionen bl.a., at de danske regler om harmonikrav i bekendtgørelse nr.

1159 af 19. december 1994 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. med senere ændringer (husdyrgødningsbekendtgørelsen) ikke er i overensstemmelse med direktivets krav, at Danmark ikke opfylder direktivets målsætninger, og at der derfor er behov for supplerende foranstaltninger til bekæmpelse af nitratforurening. Hvad særligt angår harmonikravene anfører Kommissionen, at husdyrgødningsbekendtgørelsens harmonikrav ikke er i overensstemmelse med direktivets tidsplan for nedbringelse af kvælstofmængderne i forbindelse med udbringning af husdyrgødning, for så vidt angår kvægbrug og brug af typen »andre husdyrbrug« (andre end svine- og kvægbrug).

Som følge af Kommissionens synspunkter i åbningsskrivelsen er det indeholdt i VMP II-aftalen (pkt. 5, jf. tabellen i bilaget, sammenholdt med forudsætningen om, at nitratdirektivet fuldt ud skal overholdes), at harmonikravene for kvægbrug og brug af typen »andre husdyrbrug« tidsmæssigt skal bringes i overensstemmelse med direktivets krav, og at harmonikravene for svinebrug og andre husdyrbrug skal strammes udover direktivets krav. Endvidere indgår det som led i aftalen (pkt. 5), at regeringen i overensstemmelse med mulighederne i nitratdirektivet skal meddele Kommissionen, at man ønsker at anvende andre mængder kvælstof for kvægbrug end de, der fremgår af direktivet. Der henvises til den detaljerede gennemgang nedenfor under bemærkningerne til § 1.

I overensstemmelse med VMP II-aftalen gøres der i regeringens besvarelse af 2. marts 1998 af åbningsskrivelsen detaljeret rede for det samlede antal initiativer til en styrket indsats mod nitratforurening fra landbruget, der er indeholdt i aftalen.

2. Hovedpunkterne i lovforslaget

Ændringsforslagene til naturbeskyttelsesloven har til formål at sikre, at der er den fornødne hjemmel til at ekspropriere fast ejendom i forbindelse med genopretning af vådområder, der skal medvirke til at forbedre vandmiljøet, hvis en enkelt eller nogle få lodsejere forhindrer et projekt, hvortil der i øvrigt er stor lods- ejertilslutning.

Formålet med forslag om ændring af planloven er at sikre, at der i regionplanerne kan udpeges lavbundsarealer, som kan genoprettes som vådområder.

Forslaget om ændring af vandløbsloven tager sigte på at undgå, at potentielle vådområder, som følge af yderligere afvanding, forhindres genoprettet.

1) Finansloven for 1998: Forhandlingsresultater, Finansministeriet december 1997, bilag 1.